

Code JPV 1

Reg. No.....

EXAMINATION CONTROL DIVISION (AYURVEDA)

AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(DEEMED UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION (SUBSEQUENT)– JULY 2006

PADAARTHAVIJNAANAM – I PAPER

TIME: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

[Attempt all questions.]

Questions 1 & 2 carry 10 marks each.

1. Explain substance (द्रव्यम्). Why is *tamas* (तमस्) not recognized as a substance (द्रव्यम्) ?
2. Define quality (गुणः). Explain its divisions and its importance in Ayurveda.

Questions 3 to 12 carry 5 marks each.

3. What is *saamaanyavishesha siddhaantha* (सामान्यविशेषसिद्धान्तः) ? Explain its importance in Ayurveda.
4. Establish *panchaivakarmaani* (पञ्चैव कर्माणि).
5. Explain the existence of *aatma* (आत्मा).
6. Explain *samyoga* (संयोगः) and its various types.
7. Define *nityatva* (नित्यत्वम्) and *moorttatva* (मूर्तत्वम्).
8. Define *pruthaktvan* (पृथक्त्वम्). Explain
9. Explain mind (मनः) and its functions.
10. Define *darshana* (दर्शनम्) and give a description on its classification.
11. Explain the classification of *pruthivi* (पृथिवी).
12. Define inseparable concomitance (समवायः). Explain its importance.

Questions 13 to 27 carry 2 marks each.

13. What are the qualities of *jalam* (जलम्) ?
14. Define *tejas* (तेजः).
15. What is *roopam* (रूपः) ?
16. What is *parimaana* (परिमाणम्) ?
17. What is taste (रसः) ?
18. What is *aparatva* (अपरत्वम्) ?
19. What is odour (गन्धः) ?
20. What are contraction (आकुञ्चनम्) and expansion (प्रसारणम्) ?
21. What is *annyonyaabhaavam* (अन्योन्याभावः) ?
22. Describe touch (स्पर्शः).
23. Name the fallacies of definition (लक्षणदुष्टिः).
24. Define *purusha* (पुरुषः).
25. Why is mind considered as atomic (अणु) ?
26. Define *padam* (पदम्).
27. Define *kaala* (कालः).

•••••

EXAMINATION CONTROL DIVISION (AYURVEDA)
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)
I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – DECEMBER 2006

PADARTHA VIJNANAM – I PAPER

TIME: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

[Attempt all questions.]

Questions 1 & 2 carry 10 marks each.

1. Describe mind (मनः) according to *Caraka Samhita*.
2. Give the various definitions of *dravya* (द्रव्यः) and write its different classifications.

Questions 3 to 12 carry 5 marks each.

3. Describe *vayumahabhuta* (वायुमहाभूतः).
4. “एकगुणः पूर्वः गुणवृद्धिः परे परे ।” Explain.
5. Define *atma* (आत्मा) and explain *atmabhedas* (आत्मभेदाः).
6. Describe *gurutva* (गुरुत्वम्) and *dravatva* (द्रवत्वम्).
7. Explain *samskara* (संस्कारः).
8. Describe the Ayurvedic significance of *visesha* (विशेषम्).
9. Explain the fallacies of definition (लक्षणदोषाः) with examples.
10. Explain the qualities *manda* (मन्दः) *sthira* (स्थिरः) and *sukshma* (सूक्ष्मः).
11. Illustrate the theories regarding the propagation of sound.
12. Describe *karma* (कर्म) as per *Tarkasangraha*.

Questions 13 to 27 carry 2 marks each.

13. Explain *samavaya* (समवायः).
14. Compare the qualities *visada* (विशदः) and *picchila* (पिच्छिलः).
15. Define *padartha* (पदार्थः).
16. Name the *vibhudravyas* (विभुद्रव्याणि).
17. Name the profounders of *vaidikadarsanas* (वैदिकदर्शनानि).
18. Enumerate *pakajagunas* (पाकजगुणाः).
19. Enumerate the qualities (गुणाः) mentioned by Kanada.
20. Illustrate antecedent negation (प्रागभावः).
21. Define and classify *vibhaga* (विभागः).
22. Differentiate *paratva* (परत्वम्) and *aparatva* (अपरत्वम्).
23. Write the *agneyagunas* (आग्नेयद्रव्यगुणाः).
24. Define *sneha* (स्नेहः) and mention its *asrayadravya* (आश्रयद्रव्यः).
25. Define *sparsa* (स्पर्शः) and mention the specific type of *sparsa* of *pruthvi* (पृथ्वी).
26. Define *pruthvi* (पृथ्वी).
27. Write the definition of *guna* (गुणः).

EXAMINATION CONTROL DIVISION (AYURVEDA)
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JULY 2007 (Subsequent)

PADARTHA VIJNANAM – I PAPER

TIME: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

[Attempt all questions.]

Questions 1 & 2 carry 10 marks each.

1. Define *samanya* (सामान्यम्) and *visesha* (विशेषम्) and describe the importance of these *padarthas* in Ayurveda.
2. Write the classification of *darsanas* (दर्शनम्) and explain the significance of *darsanas* in the study of Ayurveda.

Questions 3 to 12 carry 5 marks each.

3. Describe *tejo-mahabhuta* (तेजोमहाभूतः).
4. Establish that there are only nine *dravyas* (नवद्रव्याणि).
5. Enumerate the *gunas* (गुणानि) accepted by Ayurveda and classify them.
6. Define and describe *paratva* (परत्वम्) and *aparatva* (अपरत्वम्).
7. Explain the theory of *panchikarana* (पञ्चीकरणम्).
8. Explain *abhava* (अभावः) with examples.
9. Explain *triguna* (त्रिगुणम्).
10. Define *atma* (आत्मा) and explain the origin of *jnana* (ज्ञानम्) in *atma*.
11. What is meant by *paka* (पाकम्). Explain *pakajagunas* (पाकजगुणाः) with examples.
12. Describe *samyoga* (संयोगः) and *vibhaga* (विभागः).

Questions 13 to 27 carry 2 marks each

13. Define *karma* (कर्म).
14. Which are *nityadravyas* (नित्यद्रव्याणि) ?
15. Write the definition of *indriya* (इन्द्रियः).
16. Define *dravya* (द्रव्यः).
17. Define *kaala* (कालम्) and establish that *kaala* is *eka* (एकम्).
18. What is *praana* (प्राणाः) ?
19. Write the definition of *rasa* (रसम्).
20. Define *pruthvimahabhuta* (पृथ्वीमहाभूतः) and mention its *vishaya* (विषयाः).
21. Write the *mano-artha* (मनोऽर्थः).
22. Explain *shaddhatu* (षट्धातु).
23. Explain that *chaithanya* (चैतन्य) is not a quality of *sarira* (शरीर).
24. Write the *guna* of *akasa* (आकाशः).
25. Mention the *ashtangas* of yoga (अष्टाङ्गानि).
26. Enumerate the *padarthas* (पदार्थाः) of Nyaya philosophy (न्याय).
27. Compare *guru* (गुरुः) and *laghu* (लघुः).

Code : 8JPV1

Hall Ticket. No.....

EXAMINATION CONTROL DIVISION (AYURVEDA)
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JULY 2008
PADARTHAVIJNANAM – I PAPER

TIME: 3Hours

Maximum Marks: 100

[Attempt all questions]

Question 1 & 2 carries 10 marks each.

1. Write a short essay on the philosophical thoughts (*Darsana*) originated in India.
2. Give various definitions and classifications of *Guna*.

Questions 3 to 12 carry 5 marks each.

3. What is *Atma*? Substantiate its existence.
4. Describe *Manas* and explain the objects of mind (मनोऽर्थाः).
5. What is the utility of *Samanya* (सामान्यः) and *Vishesha* (विशेषः) in Ayurveda?
6. Describe the propagation of sound.
7. Explain the existence of *tamas* (तमस) and its consideration as a *dravya*?
8. Explain *Paratwa* (परत्व) & *Aparatwa* (अपरत्व).
9. What is *Purusha*? Explain its divisions.
10. What is *Samavaya* (समवाय)? Explain *Ayutasiddhantwam* (अयुतसिद्धत्वम्).
11. What is *Dharma* (धर्म) & *Adharma* (अधर्म)?
12. What is *Samskara* (संस्कारः)? Explain its divisions.

Questions 13 to 27 carry 2 marks each.

13. Define *Padartha* (पदार्थः).
14. Define *Darsanam* (दर्शनम्).
15. Write briefly about *Atmagunas* (आत्मगुणाः).
16. What is *Nityatwam* (नित्यत्वम्)?
17. Describe *Athyantabhava* (अत्यन्ताभावः).
18. Define *Vishesha* (विशेषः).
19. Define *Sankhya* (संख्या).
20. Define *Lakshanam* (लक्षणम्).
21. What is *Lakshana* (लक्षणा)?
22. Define *Karmapurusha* (कर्मपुरुषः).
23. What is *Gandha* (गन्धः)?
24. Define *Dravatwam* (द्रवत्वम्).
25. Define *Gurutwam* (गुरुत्वम्).
26. Give a brief note on *Sukham* (सुखम्).
27. What is *Ichha* (इच्छा)?

EXAMINATION CONTROL DIVISION (AYURVEDA)

AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM

(AMRITA UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JANUARY 2008.

PADARTHA VIJNANAM – I PAPER

TIME: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

[Attempt all questions.]

Questions 1 & 2 carry 10 marks each.

1. Define *karma* (कर्म) and explain the Darsanic and Ayurvedic views.
2. Write the definitions of *padartha* (पदार्थः) and describe the importance of *padarthavijnana* (पदार्थविज्ञानम्) in the study of Ayurveda (आयुर्वेदः).

Questions 3 to 12 carry 5 marks each.

3. Explain mind (मनः).
4. Explain the Ayurvedic significance of *agni* (अग्निः).
5. Define *gunas* (गुणः) and enumerate them as mentioned in Tarkasangraha (तर्कसंग्रहः).
6. Explain the *atmalingas* (आत्मलिङ्गाः).
7. Describe *prithvimahabhuta* (पृथ्वीमहाभूतः).
8. Establish that '*suvarnamtaijasam*' (सुवर्णं तैजसम्).
9. Explain the *anyonyanupravesa* (अन्योन्यानुप्रवेशः) of *mahabhutas* (महाभूतानि).
10. Explain *samyoga* (संयोगः) and *vibhaga* (विभागः).
11. Describe the qualities *sita* (शीतः), *snigdha* (स्निग्धः) and *mridu* (मृदुः).
12. Define *samavaya* (समवायम्) and explain *ayutasiddhas* (अयुतसिद्धाः).

Questions 13 to 27 carry 2 marks each

13. Write the definition and types of *rupa* (रूपम्).
14. Enumerate *paradigunas* (परादिगुणाः).
15. Illustrate reciprocal negation (अन्योन्याभावः).
16. Write the definition of *samanya* (सामान्यम्) and mention the divisions.
17. Compare the *gunas sandra* (सान्द्रः) and *drava* (द्रवः).
18. Write the *adhyatmagunas* (अध्यात्मगुणाः).
19. Illustrate *dik* (दिक्).
20. Define *gurutva* (गुरुत्वम्).
21. Write the *prameyas* (प्रमेयानि) of *Naiyyayikas* (नैयायिकाः).
22. Which are the *gunas* (गुणः) and *karma* (कर्म) of *apyadravyas* (आप्यद्रव्याः) ?
23. Write the relation between *panchabhutas* (पञ्चभूतानि) and *trigunas* (त्रिगुणानि).
24. What is meant by *vibhutvam* (विभुत्वम्) ?
25. Define *vayu* (वायुः).
26. Write the definition of *sparsa* (स्पर्शः) and mention its *asrayadravyas* (आश्रयद्रव्याः).
27. Write the definition of *parinama* (परिणामम्) and mention its types.

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्

Code- 9JAPV1

Hall Ticket No.....

EXAMINATION CONTROL DIVISION
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JAN 2009
PADARTHA VIJNANAM PAPER I

Time – 10 mins

PART I

Maximum Marks - 10

Each Question carries 1 mark

- 1) The author of न्याय दर्शन
a) कपिल b) कणाद c) जैमिनि d) गौतम
- 2) चेष्टा प्रमाण is accepted by
a) पौराणिकाs b) वेदान्त c) तान्त्रिकाs d) सांख्य
- 3) The भौतिक composition of वात दोष is
a) वायु + जल b) वायु + तेज c) वायु + आकाश d) वायु + पृथ्वी
- 4) Who has described पीलुपाकवाद
a) न्याय b) वैशेषिक c) सांख्य d) योग
- 5) The Kanthoktagunas (कण्ठोक्तगुणाः) are
a) 17 b) 20 c) 24 d) 16
- 6) The गुण in आकाश महाभूत is
a) तमस् b) सत्व c) रजस् d) सत्व + रजस्
- 7) Types of सिद्धान्त are
a) 5 b) 4 c) 6 d) 3
- 8) क्षेत्रज्ञ is
a) मनस् b) आत्मा c) इन्द्रिय d) शरीर
- 9) The number of कल्पनाs are
a) 5 b) 6 c) 7 d) 8
- 10) The other name of लोकायतदर्शन is
a) योग b) वेदान्त c) न्याय d) चार्वाक

PART II

Time – 2 Hrs 50 mins

Maximum marks – 90

Question 1 carries 10 marks:

(10 x 1=10)

1. Define darsanas (दर्शनानि) and explain the importance of दर्शनानि in the study of Ayurveda.

Questions 2 to 11 carry 5 marks each:

(10 x 5= 50)

2. Explain वायुमहाभूतम् .
3. Define Padarthas (पदार्थाः) and explain its divisions.
4. Why tamas (तमः) is not included among dravyas (द्रव्याणि)?
5. Define and explain Paratva (परत्वम्) and aparatva (अपरत्वम्).
6. Explain Mind (मनः) and its functions.
7. Describe the influence of सांख्य दर्शन in Ayurveda.
8. Discuss Panchamahabhutas (पञ्चमहाभूतानि) .
9. Define गुण with its divisions and explain according to वैशेषिक दर्शन.
10. Explain the utility of Samanya (सामान्यम्) in Ayurveda.
11. Explain Kshetraja (क्षेत्रज्ञ) according to सुश्रुत.

Questions 12 to 26 carry 2 marks each:

(15 x 2= 30)

12. Enumerate gurvadigunas (गुर्वादिगुणाः).
13. What is the definition of Indriya (इन्द्रियम्).
14. Define Parimana (परिमाणम्).
15. Write the स्पर्श of वायु .
16. Mention the ashtaiswaryabala (अष्टैश्वर्यबल) of Yogi.
17. What is प्राण?
18. Define Karma (कर्मम्).
19. What is meant by पाक? Which are the पाकजगुणाः ?
20. Enumerate tejovishayas (तेजोविषयाः).
21. Define bhavapadartha (भावपदार्थः) and abhavapadartha (अभावपदार्थः).
22. Which are the fallacies of definition (लक्षणदोषाः)?
23. Compare Sthira (स्थिर) and Sara (सर).
24. Define gurutva (गुरुत्वम्) and dravatva (द्रवत्वम्).
25. Explain the term Prakrithishchashtadhatuki (प्रकृतिश्चाष्टधातुकी).
26. Which are the corporeal substances (मूर्तद्रव्याणि) .

Code – 9AGPV1

EXAMINATION CONTROL DIVISION
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)
I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JUL - AUG 2009
PADARTHA VIJNYANA I

Hall ticket no.....

TIME – 10 MINS

PART I

MAX MARKS- 10

Each Question carries 1 mark

(1 x 10 = 10)

1. The author of ब्रह्म सूत्र is
a) जैमिनि b) गौतम c) वेदव्यास d) रामानुज
2. कारणं समवायि यत् तत् -
a) द्रव्य b) गुण c) निमित्त d) कार्य
3. आकाश is not a भूत according to -
a) वेदन्त b) मीमांसा c) सांख्य d) चार्वाक
- सेश्वर सांख्य is the system of-
a) कपिल b) श्री शङ्कर c) पतञ्जली d) असुरि
- वर्ण is
a) पार्थिव b) तैजस c) जलीय d) वायव्य
- क्षेत्रज्ञ is -
a) ईश्वर (अव्यक्त) b) जीव c) देह d) बुद्धि
7. गन्ध is one among the _____.
a) वैशेषिक गुणाऽ b) परादिसामान्य गुणाऽ c) विंशति गुणाऽ d) आत्मविशेष गुणाऽ
8. प्रागभाव is _____.
a) अनादि b) अनन्त c) अनाद्यन्त d) क्षणिक
9. गुण does not reside in _____.
a) गुण b) द्रव्य c) आत्म d) आकाश
10. _____ has six principles.
a) रूप b) रस c) गन्ध d) स्पर्श

Question 1 carries 10 marks

(10 x 1 = 10)

1. Illustrate the influence of दर्शनाऽ on आयुर्वेद.

Questions 2 – 11 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

2. Explain अन्योन्यानुप्रवेश of भूताऽ.
3. Discuss पदार्थ लक्षणाऽ according to न्याय, वैशेषिक and चरक.
4. Define काल and explain the importance of काल in the Medical science.
5. Define different पुरुष concepts according to आयुर्वेद.
6. Explain the definition and divisions of पृथ्वी महाभूत .
7. Write a note on the द्वन्द्वगुणाऽ .
8. Establish अणुत्वं and एकत्वं of मनस्.
9. Explain सामान्य and विशेष according to चरक.
10. Define बुद्धि and explain its divisions.
11. Write a note on आस्तिकदर्शनाऽ.

Questions 12 – 26 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

12. Define पद and पदार्थ.
13. Mention the names of षोडशपदार्थाऽ .
14. Define रूप गुण and state its divisions.
15. What is गुरुत्वम् ?
16. What is कर्म ? What are its divisions?
17. Write the definition and divisions of काल .
18. Define समवाय and mention the अयुतसिद्धाऽ?
19. State the मूर्तगुणाऽ.
20. Give the definition and divisions of संस्कार.
21. Differentiate between भावपदार्थ and अभवपदार्थ.
22. State the definition of दिक् and establish its एकत्वम्.
23. What are the विषयाऽ of मनस्.
24. Define आत्मा.
25. Explain कर्मण्यसामान्य गुणाऽ.
26. Explain संयोग गुण.

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्

Code – 10FEPV1

Hall ticket no.....

EXAMINATION CONTROL DIVISION
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM
(AMRITA UNIVERSITY)

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – FEB 2010
PADARTHA VIJNANAM I

TIME – 10 MINS

PART I

MAX MARKS- 10

Each Question carries 1 mark

(1 x 10 = 10)

- Author of सांख्यतत्व कौमुदी
a) ईश्वरकृष्ण b) अन्नम्भट्ट c) गौडपाद d) वाचस्पति मिश्र
- अभाव is _____
a) Existent b) Non-Existent c) Existent- Non-Existent d) None of These
- Mind is विभु according to
a) मीमांसा b) न्याय c) वैशेषिक d) चरक
- सर्वव्यवहार हेतु गुण _____
a) काल b) दिक् c) मनस् d) ज्ञानम्
- सांख्य कारिका accepts _____ principles
a) 25 b) 16 c) 26 d) 7
- चरक suggests _____ as the locus of mind.
a) शिरस् b) हृदय c) बुद्धि d) आज्ञाचक्र
- रूपगुण is one among the _____.
a) वैशेषिक गुणाः b) परादिसामान्य गुणाः c) विंशति गुणाः d) आत्मविशेष गुणाः
- प्रध्वंसाभाव is _____.
a) अनादि b) अनन्त c) त्रैकालिक d) तात्कालिक
- _____ destroys गुरुत्व.
a) द्रवत्व b) वेग c) रूप d) प्रकाश
- _____ is not included in the पाकज गुणाः.
a) रूप b) रस c) स्पर्श d) शब्द

Time- 2 hrs 50 mins

PART II

Max Marks - 90

Question 1 carries 10 marks

(10 x 1 = 10)

1. What is दर्शन ? Give a brief sketch of the दर्शनाऽ of आयुर्वेद .

Questions 2 – 11 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

2. Explain पदार्थलक्षणम्.
3. Classify गुणाऽ according to चरक.
4. What is लक्षणम्? Illustrate लक्षणदोषाऽ.
5. Explain गुणाऽ and कर्माऽ of the mind.
6. Explain परादिगुणाऽ and सामान्यगुणाऽ.
7. Explain definitions and divisions of ज्ञानम्.
8. Describe आयुर्वेदीय पञ्चकर्माऽ.
9. Describe the importance of सामान्य and विशेष in आयुर्वेद.
10. Write a note on the नित्यद्रव्याऽ.
11. Define and explain शब्दगुण.

Questions 12 – 26 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

12. Explain the लक्षण of वायुमहाभूत.
13. Mention the divisions of तेजोविषय.
14. Define विभाग.
15. Explain आकाशमहाभूत.
16. Define and explain स्पर्श गुण.
17. Write the द्वन्द्वगुणाऽ.
18. What is the द्रव्यलक्षणम् given by चरक?
19. What is राशिपुरुष?
20. Define पृथक्त्वम्.
21. What is द्रवत्वम्? What is its आश्रयद्रव्य?
22. Explain अत्यन्ताभाव.
23. Give the definitions and divisions of संस्कार.
24. Define काल and explain it.
25. State the definitions and divisions of आत्मा.
26. Define चिकित्सापुरुष.

EXAMINATION CONTROL DIVISION
AMRITA VISHWA VIDYAPEETHAM

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JULY 2010

PADARTHA VIJNANAM - I

TIME: 10 MNTS

PART I

MAX.MARKS:10

Each Question carries 1 Mark.

1. Number of division of संस्कार is.....
A) 5 B) 6 C) 3 D) 7
2. अप्रतीघातत्वं is mentioned as the विशेष गुण of आकाश.
A) चरक B) सुश्रुत C) सांख्य D) न्याय
3. Types of रूप गुण according to तर्क संग्रह
A) 7 B) 6 C) 9 D) 12
4. 'सांख्यकारिका' is written by.
A) गौतम B) ईश्वर कृष्ण C) कपिल D) पतञ्जली
5. Number of तत्त्वाs accepted by सांख्याs.
A) 16 B) 23 C) 24 D) 25
6. एकादशेन्द्रिय is formed by the Combination of..... अहंकार.
A) राजस & तामस B) राजस & सत्त्विक
C) सात्त्विक & तामस D) None of the above
7. क्षणभंगुरवाद is told by.
A) योगदर्शन B) बौद्धदर्शन C) न्याय दर्शन D) चरक
8. अव्यक्तम् is.....
A) Only one B) Only 3 C) Many D) None of the above
9. Number of गुणाs in आकाश is.
A) 6 B) 11 C) 14 D) 7
10. Number of निग्रहस्थान is.....
A) 2 B) 16 C) 22 D) 12

[P.T.O]

Question 1 carries 10 marks.

(10×1=10)

1. Define कर्म, and explain the classification of कर्म according to वैशेषिक दर्शन. Explain the importance of कर्म from ayurvedic perspective.

Questions 2-11 carry 5 marks each.

(5×10=50)

2. Explain about तेजोभूत.
3. Write about राशि पुरुष.
4. Explain about मनो लक्षण.
5. Describe about युक्ति.
6. Describe about location of मनस्.
7. Write about वैशेषिक दर्शन.
8. Explain about सामान्य पदार्थ in brief.
9. Explain the process of perception of knowledge by आत्मा (आत्मनः ज्ञानोत्पत्ति प्रक्रिया).
10. Describe about मनोविषयाः.
11. Explain about बुद्धि in brief.

Questions 12-26 carry 2 marks each.

(2×15=30)

12. Define पद.
13. Define दिक्.
14. Define स्निग्ध, रूक्ष गुणाः.
15. Enumerate वैशेषिक गुणाः.
16. Explain about सांख्य.
17. Define स्पर्श गुणाः.
18. Define विभाग.
19. What is meant by सुखं according to तर्क संग्रह.
20. Define भावना.
21. Describe about धर्म & अधर्म in brief.
22. Define द्रव्यम्.
23. Define प्रागभावम्.
24. Describe about वेगम्.
25. Define परिमाण.
26. What is meant by प्रयत्न according to तर्क संग्रह.

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY

Established, u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – 11MAPV1

EXAM CONTROL DIVISION
I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – MARCH 2011
PADARTHA VIGNANA- I

Hall ticket no.....

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1& 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. Give detailed account on नवद्रव्याः.
2. How many गुणाः are there in Ayurveda? Give details.

(5 x 10 = 50)

Questions 3- 12 carry 5 marks each

3. What is पदार्थ? How many पदार्थाः are accepted in Ayurveda? Explain.
4. What do you know about मनस्.
5. What do you know about सामान्य? Explain its application in चिकित्सा.
6. What do you understand about अभाव?
7. Give clinical application of गुणाः.
8. Discuss the पञ्चीकरण.
9. How do you understand कारण द्रव्याः?
10. Define द्रव्य. Prove अकाश as द्रव्य.
11. How do you apply the theory of सांख्य in आयुर्वेद.
12. Prove मनस् is उभयेन्द्रिय.

(2 x 15 = 30)

Questions 13- 27 carry 5 marks each

13. What is चिकित्साधिकरण पुरुष?
14. What is the quality of the पृथिवी.
15. Define कर्म.
16. Define पुरुष.
17. What are त्रिगुणाः?
18. What are आत्म गुणाः?
19. What is सामान्य?
20. What are मनो गुणाः?
21. Who is राशि पुरुष?
22. What is दर्शन?
23. What is अन्योन्याभाव?
24. What is विशेष?
25. What are कर्माः?
26. What are तन्मात्राः?
27. What are विशेषा गुणाः?

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

EXAM CONTROL DIVISION

Code – 110CPV1

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – OCTOBER 2011
PADARTHA VIGYANA I

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1& 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. What is सिद्धान्त ? Explain its significance.
2. “सर्वदा सर्वभावानां प्रवृत्तिरुभयस्यतु ।” – Explain.

Questions 3- 12 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

3. Give the निरुक्ति and लक्षणाs of आयु.
4. Explain दर्शन निरूपण in आयुर्वेद .
5. Give the opinion of चरक on भाव and अभाव पदार्थाs.
6. Explain परस्परानुप्रवेश of पञ्चमहाभूताs.
7. Explain मनोगुणाs in detail.
8. Explain अभाव in detail.
9. Describe कर्म and its significance in आयुर्वेद.
10. Explain समवाय in आयुर्वेद.
11. Explain आत्मगुणाs in detail.
12. सांख्य दर्शन.

Questions 13- 27 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

13. दर्शन निरुक्ति.
14. आयुर्वेदोक्त दर्शनानि.
15. कारण पदार्थाs.
16. कर्मपुरुष.
17. त्रिगुण.
18. मनस् as उभयेन्द्रिय.
19. पञ्चेन्द्रिय गुणाs.
20. सामान्य – विशेष.
21. देहप्रकृति.
22. समवाय संबन्ध.
23. मनोस्थानम्.
24. पदार्थ लक्षणम्.
25. काल निरुक्ति.
26. द्रव्य संग्रह.
27. परादि गुणाs.

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY

Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
Accredited by NAAC with A grade
EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

12FEBPV1

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – FEBRUARY 2012
PADARTHA VIGYANA I

MAX MARKS- 100

3 Hours

(10 x 2 = 20)

Questions 1& 2 carry 10 marks each

1. Briefly describe the effects of षड् दर्शनाः (six systems of philosophy) on आयुर्वेद.
2. Describe गुणाः with special reference to वैशेषिक गुणाः.

(5 x 10 = 50)

Questions 3- 12 carry 5 marks each

3. What is परस्पर अनुप्रवेश ?
4. Briefly describe the कारण पदार्थाः mentioned by चरक.
5. Explain लक्षण and types of पृथ्वी and जल.
6. Explain लक्षणाः of आत्मा according to चरक.
7. Explain the role of मनस् in the perception of knowledge (ज्ञानोत्पत्ति क्रिया).
8. Write two definitions of कर्म. Explain the types of कर्म in न्याय दर्शन.
9. लक्षण and types of सामान्य. How it can be clinically applied?
10. Describe the verse प्रवृत्तिरुभयस्य तु.
11. Briefly explain the importance of काल in आयुर्वेद.
12. What is अयुत सिद्ध ? Show its relation with समवाय with examples.

(2 x 15 = 30)

Questions 13- 27 carry 2 marks each

13. प्रध्वंस अभाव.
14. संयोग.
15. राशि पुरुष and कर्म पुरुष.
16. मनो कर्माः.
17. Types of दिक्.
18. What is रूक्ष?
19. Define आयु.
20. Define पदार्थ. Enumerate its classification.
21. षोडश पदार्थाः in न्याय दर्शन.
22. What are the गुणाः of आकाश?
23. What is प्रमाण?
24. Five principles of सत् कार्यवादाः .
25. पञ्च विंशति तत्वाः.
26. What is विशेष?
27. What are the सप्त पदार्थाः?

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – 12OCTPV1

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – OCTOBER 2012
PADARTHA VIJNYANAM- 1

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1& 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. Define पदार्थ. Give a brief account on the types of सामान्य and विशेष and its clinical application.
2. Describe मनस्. Explain मनोगुण, मनोकर्म and the seat of मनस्.

Questions 3- 12 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

3. Write about the number and classification of दर्शनाः. Write five points about चार्वाक दर्शन.
4. What is सिद्धान्त? How are these सिद्धान्ताः useful to understand Ayurvedic principles, evolution of life and the theory of cause and effect?
5. Describe the process of origin of पञ्चमहाभूताः.
6. Write about तर्कसंग्रह.
7. Write about Charaka's concept of शरीर.
8. Write about मीमांस.
9. Define प्राच्यादि व्यवहार हेतु and enumerate its types.
10. Explain परादि गुणाः.
11. Write two definitions of कर्म. Write four points to differentiate between गुण and कर्म.
12. Explain नित्य and अनित्य.

Questions 13- 27 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

13. Mention the आस्तिक दर्शनाः and their propounders.
14. Write about भाव and अभाव पदार्थाः.
15. Write a short note on अतिवाहिक पुरुष.
16. What is अन्वय, व्यतिरेक?
17. Write two definitions of पदार्थ.
18. Mention the आत्म गुणाः.
19. Write the विंशति गुणाः.
20. What is अभाव ? What are its types?
21. What are the types of गन्ध?
22. Write about काल.
23. What are the five कर्माः of कर्मेन्द्रियाः?
24. What is समवाय?
25. What are the सप्तपदार्थाः?
26. What is प्रकृति ? Enumerate the types of प्रकृति .
27. What are the गुणाः of आकाश.

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY

Established, u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् **SCHOOL OF AYURVEDA**
Accredited by NAAC with A grade

EXAM CONTROL DIVISION

Code – 13MARPV1

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – MARCH 2013
PADARTHA VIGYANA I

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1& 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. Write about the दर्शनाs and explain its influence in आयुर्वेद.
2. Define द्रव्य. And give detailed classifications of द्रव्याs.

Questions 3- 12 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

3. What are the आस्तिक दर्शनाs? explain.
4. Define पदार्थ.
5. Write briefly about the importance of त्रिदोषाs and its relation with पञ्चमहाभूताs.
6. What is पञ्चीकरण?
7. Write briefly about the influence of नवद्रव्याs in आयुर्वेद.
8. What is राशि पुरुष?
9. What are the परादि गुणाs?
10. What is कर्म? Give brief account of its classifications.
11. What is विशेष? And explain its application in चिकित्सा.
12. Explain समवायि.

Questions 13- 27 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

13. Define दर्शन.
14. What are the सप्त पदार्थाs explained in आयुर्वेद?
15. What is काल?
16. Define मनः.
17. What is the relation between पञ्चमहाभूताs and ज्ञानेन्द्रियाs.
18. Define गुण. What are the 41 गुणाs explained in आयुर्वेद?
19. What are the आत्म गुणाs explained by चरक?
20. What is इच्छा?
21. What is विशेष?
22. What is सामान्य?
२३. What is नित्य?
24. Define आयुर्वेद.
25. What are the 5 कर्माs of कर्मेन्द्रियाs?
26. What is अभाव?
27. What is संसर्गभाव.

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – AUGUST 2013
PADARTHA VIGYANA I

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1& 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. Write an essay on 'Influence of Indian philosophy on Ayurveda' based on the following aspects:
 - Names and propounders of different philosophical systems in India.
 - Classification of दर्शन.
 - Important features of each six systems of Indian philosophy (षड् दर्शन).
 - Influence of the above philosophies in Ayurveda.
2. Define गुण. Enumerate and classify गुणाs accepted in Ayurveda. Elaborate गुर्वादि गुणाs and परादि गुणाs .

Questions 3- 12 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

3. Enlist and briefly describe कारण पदार्थाs .
4. Define द्रव्य. Examine whether तमस् is a द्रव्य or not.
5. Describe जल भूत according to तर्क सङ्ग्रह.
6. What is meant by पञ्चीकरणम्. Explain?
7. Explain the qualities and activities of mind.
8. Define कर्म. Explain five types of कर्म according to तर्क सङ्ग्रह.
9. Define विशेष according to तर्क सङ्ग्रह.
10. “रूपादिचतुष्टयं पृथिव्यां पाकजं अनित्यं च” – explain this statement.
11. Which is the seventh पदार्थ explained in तर्क सङ्ग्रह? Write its types.
12. Define काल. Write its औपाधिक भेद.

Questions 13- 27 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

13. Define आयुर्वेद.
14. Enlist four types of सिद्धान्त.
15. Enlist नवद्रव्य.
16. What is कर्मपुरुष.
17. Define रूप.
18. Enlist नित्य द्रव्य.
19. Define विभुत्व.
20. Enlist आत्ममात्र गुण explained in तर्क.
21. Write विशेष गुणाs of भूताs.
22. Write word meaning of भूत.
23. Write types of स्पर्श explained in तर्क सङ्ग्रह.
24. Enlist लक्षण दोषाs.
25. Relate पञ्चभूत with त्रिगुण.
26. Define सुख and दुःख.
27. Types of सामान्य explained in तर्क सङ्ग्रह.

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – 12SYL PV1 AUG13

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – AUGUST 2013
PADARTHA VIGYANA I

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

Questions 1 & 2 carry 10 marks each

(10 x 2 = 20)

1. Write an essay on the various theories regarding the formation of पञ्चभूतः.
2. Give an account of the enumeration of qualities (गुणाः) according to various authors.

Questions 3 - 12 carry 5 marks each

(5 x 10 = 50)

3. What is meant by orthodox philosophy (आस्तिक दर्शनम्). Name the main orthodox schools?
4. Define वायु भूतः. What are subtypes of वायु.
5. What are the sub- divisions of time (काल भेदाः)?
6. Explain the process of knowledge formation of आत्मा (आत्मनः ज्ञानस्य प्रवृत्ति).
7. Substantiate the existence of mind.
8. Illustrate the qualities परः and अपरः.
9. What are the types of कर्म (कर्म भेदः)?
10. Explain the notion “ प्रवृत्तिरुभयस्य तु” .
11. What is meant by inseparable objects (अयुतसिद्धपदार्थः) ?
12. Explain non-existence (अभावः).

Questions 13 - 27 carry 2 marks each

(2 x 15 = 30)

13. Define आयु.
14. What are the types of सिद्धान्त (सिद्धान्तभेदः)?
15. Name the major heterodox schools of Indian philosophy (नास्तिक दर्शनम्).
16. Define the term अनित्यः ।
17. Define substance (द्रव्यः) ।
18. Define दिक्.
19. Mention षट् धातुपुरुषः ।
20. What are the objects of mind (मनोऽर्थाः)?
21. What is meant by शीतः and उष्णः?
22. Define action (कर्म).
23. What is meant by एकवृत्ति सामान्यम्?
24. Differentiate समवायः and समवायि.
25. What is absolute negation (अत्यन्ताभावः)?
26. Differentiate space (दिक्) and time (कालः).
27. Enumerate कारणपदार्थः?

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

EXAM CONTROL DIVISION

Code – 12SYLSAN AUG13

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION –AUGUST 2013
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो दत्तयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथाहं उत्तरं लिखत –

(2 x 10 = 20)

1. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि भावार्थं च प्रदर्शयत –
सत्त्वप्रकृति लक्षणानि ।
2. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकाशयत –
मेदोधरा कला ।

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथा निर्देशं उत्तरं लिखत –

(10 x 5 = 50)

3. श्लोकस्य पदच्छेदं पदार्थं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च लिखत –
आदित्यस्य नमस्कारं ये कुर्वन्ति दिने दिने ।
जन्मान्तरसहस्रेषु दारिद्र्यं नोपजायते ॥
4. श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकटयत –
पानीयं प्राणिनां प्राणाः विश्वमेव च तन्मयं ।
न हि तोयाद्विना वृत्ति स्वस्थस्य व्याधितस्य च ॥
5. श्लोकस्य अन्वयं अर्थं च लिखत –
अयं निज परो वेति गणना लघुचेतसाम् ।
उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥
6. यथा ग्रन्थं विशदयत – स्नानविधि विज्ञानीयम् ।
7. अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत – क्षपणक कथा ।
8. सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत –
अ) हर इह । आ) तच्छिवः ।
9. ससूत्रं सन्धत्त –
अ) वाक् + हरि । आ) तत् + टीका ।
10. ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत –
अ) सवर्णम् । आ) करणम् ।
11. समाससूत्रं विग्रहवाक्यं च लिखत –
अ) धर्मार्थौ । आ) राजपुरुषः ।
12. आङ्ग्लभाषायां अनुवदत –

निद्रां तु वैष्णवीं पाप्मानमुपदिशन्ति । सा स्वभावत एव सर्वप्राणिनोऽभिस्पृशति । यदा तमोभूयिष्ठः श्लेष्मा संज्ञावहानि स्रोतांसि प्रतिपद्यते तदा तामसी नाम निद्रा जायते । अनवबोधिनी सा प्रलये मरणे चैव संभवति । तमोभूयिष्ठानामहःसु निशासु च निद्रा भवति, रजोभूयिष्ठानां तु अनिमित्तं, अर्धरात्रे च सत्त्वभूयिष्ठानाम् । क्षीणश्लेष्माणाम् अनिलबहुलानां मनःशरीराभितापवतां च अल्पतरा निद्रा, सा च वैकारिकी भवति ।

अथ उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि -

(15 x 2 = 30)

13. सन्धत्त-

अ) विष्णो + अव ।

आ) रजः + तमः ।

14. विघट्टयत-

अ) दैत्यारिः ।

आ) तच्चित्तम् ।

15. विग्रहवाक्यं लिखत-

अ) प्रत्यर्थम् ।

आ) सरक्तम् ।

16. समस्तपदं लिखत-

अ) हरिणा त्रात ।

आ) भुवः पतिः ।

17. 'कवि' शब्दस्य तृतीया विभक्तिरूपाणि लिखत ।

18. मनस् शब्दस्य द्वितीया विभक्ति रूपाणि लिखत ।

19. दृश् धातोः लट् उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।

20. भू धातोः लङ् मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत ।

21. प्रयोगं विपरिणमत-

अ) सम्पूर्णकुम्भो न करोति शब्दम् ।

आ) मया कविता पद्यते ।

22. अशुद्धिपरिहारं कुरुत-

अ) भवान् कुत्र गच्छसि?

आ) प्राणिनः वायुः विना न जीवन्ति ।

23. प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत-

अ) अशितम् ।

आ) सत्वम् ।

24. स्ववाक्ययोः योजयत-

अ) सह ।

आ) यथा- तथा ।

25. अधोनिर्दिष्टस्य धातोः क्त्वान्त-तुमुन्नन्त-शत्रन्त-क्तान्त रूपाणि लिखत-

अ) भू- सत्तायाम्

26. आङ्गलेयभाषायां अनुवदत-

यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।

'अभ्युत्थानमधर्मस्य तदाऽऽत्मानं सृजाम्यहम्' ॥

27. आङ्गलेयभाषायां अनुवदत-

सत्येन तुल्यः कश्चिदन्यो धर्मो नास्ति । सत्यस्य सेवनान्मनसो दोषा नश्यन्ति । तेन मनः पवित्रं उदारं च भवति । सुखस्य शान्तेश्च उदयो जायते ।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – 12SYLSAN FEB14

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION –FEBRUARY 2014
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अथो दत्तयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हं उत्तरं लिखत । (प्रतिप्रश्नं दश अङ्काः)

(2 x 10 = 20)

1. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि भावार्थं च प्रदर्शयत-
वातप्रकृति लक्षणानि ।
2. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् विलिख्य तेषां पदच्छेदं पदार्थान् अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकाशयत-
मांसधरा कला ।

अथो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथा निर्देशं उत्तराणि देयानि । (प्रतिप्रश्नं पञ्च अङ्काः)

(10 x 5 = 50)

3. श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं पदार्थं भावार्थं च लिखत-
शरीरमेवायतनं सुखस्य दुःखस्य चाप्यायतनं शरीरम् ।
यद्यच्छरीरेण करोति कर्म तेनैव देहि समुपाश्रुते तत् ॥
4. श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं विग्रह वाक्यानि अर्थं च लिखत-
आरोग्यं भास्करादिच्छेद् धनमिच्छेद्दुष्टाशनात् ।
ज्ञानं माहेश्वरादिच्छेन्मुक्तिमिच्छेज्जनार्दनात् ॥
5. श्लोकस्य अन्वयं अर्थं च लिखत-
जीर्यन्ते जीर्यतः केशाः दन्ता जीर्यन्ति जीर्यतः ।
चक्षुःश्रोत्रे च जीर्येते तृष्णौका तरुणायते ॥
6. ग्रन्थोक्तदिशा विशदयत- प्राणायाम विज्ञानीयम् ।
7. अथो निर्दिष्टकथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत- ब्राह्मणीनकुल कथा ।
8. सन्धिसूत्रं उक्त्वा सन्धिच्छेदं कुरुत-
अ) सुद्ध्युपास्यः । आ) शिवोऽर्च्यः ।
9. ससूत्रं सन्धत्त-
अ) हरिम् + वन्दे । आ) उप + इन्द्रः ।
10. ससूत्रं सोदाहरणं विशदयत-
अ) लोपः । आ) कर्मकारकम् ।
11. समाससूत्रं विग्रहवाक्यं च लिखत-
अ) पञ्चगङ्गम् । आ) सप्तर्षयः ।
12. आङ्गलेयभाषायां अनुवदत-

कदाचित् परस्परं मित्रतां गताः चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः दासिद्योपहता अभवन् । अतो धनोपार्जनार्थं देशान्तरं गच्छन्तः ते क्रमेण अवन्तीं प्राप्ताः । तत्र सिप्राजले कृतस्नानाः महाकालं प्रणम्य निर्गच्छन्ति स्म । तदा अकस्माद् भैरवानन्दो नाम योगी तेषां सम्मुखो बभूव । तेषां यात्रोद्देशं साहाय्यप्रार्थनां च श्रुत्वा सयोगी तेषां सिद्ध्यर्थं बहूपायं सिद्धवर्तिचतुष्टयं तेभ्यो दत्तवान् ।

अथो दत्तानां पञ्चदशानां प्रश्नानां यथा निर्देशम् उत्तराणि देयानि । (प्रतिप्रश्नं द्वौ अङ्कौ)

(15 x 2 = 30)

13. सन्धत्त-

अ) कृष्ण + एकत्वम् ।

आ) सोमः + वायुः ।

14. सन्धिच्छेदं कुरुत-

अ) रामश्शेते ।

आ) यत्रोक्तम् ।

15. विग्रहवाक्यं लिखत-

अ) पीतम्बरः ।

आ) मृगेन्द्रः ।

16. समस्तपदं लिखत-

अ) रूपस्य योग्यम् ।

आ) कालम् अनतिक्रम्य ।

17. 'भिषज्' शब्दस्य षष्ठी विभक्तिरूपाणि लिखत ।

18. 'अस्मद्' शब्दस्य पञ्चमी विभक्ति रूपाणि लिखत ।

19. 'भू' धातोः लङि मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत ।

20. 'लभ्' धातोः लटि उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।

21. प्रयोगं विपरिणमत-

अ) बालः अन्नं खादति ।

आ) रामेण सीता दृष्टा ।

22. अशुद्धिपरिहारं कुरुत-

अ) जलस्य विना मत्स्या न जीवन्ति ।

आ) वामनः बलेः वसुधां भिक्षते ।

23. प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत-

अ) महत्सु ।

आ) ज्ञातम् ।

24. स्ववाक्ययोः योजयत-

अ) प्रतिदिवसम् ।

आ) शनैः ।

25. अधोनिर्दिष्टस्य धातोः क्त्वान्त-तुमुन्नन्त-शत्रन्त-क्तान्त रूपाणि लिखत-

अ) कृञ्- करणे ।

26. आङ्गलेयभाषायां कैरल्यां वा अनुवदत-

पशवोऽपि हि जीवन्ति केवलं स्वोदरम्भराः ।

तस्यैव जीवितं श्लाघ्यं यः परार्थे स जीवति ॥

27. आङ्गलेयभाषायां कैरल्यां वा अनुवदत-

मनुष्यः सज्जनसंयोगेन सज्जनो विनीतो व्यवहारकुशलश्च भवति । दुर्जनसंयोगाश्च सः दुर्जनो दुश्चरितो दुर्गतिश्च जायते । अत एव 'संसर्गजा दोषगुणा' इत्याभाणकः श्रूयते । अतः असतां सङ्गं परित्यज्य वयं सतां संगतिं कुर्यामः ।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – AUG14 12SYLSAN

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION –AUGUST 2014
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अथो दत्तयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हं उत्तरं लिखत –

(2 x 10 = 20)

- निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि भावार्थं च प्रदर्शयत—
कफप्रकृति लक्षणानि ।
- निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकाशयत—
शुक्लधरा कला ।

अथो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथा निर्देशं उत्तरं लिखत –

(10 x 5 = 50)

- श्लोकस्य पदच्छेदं पदार्थं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च लिखत—
मृत्तिकानां सहस्रेण चोदकानां शतेन च।
न शुध्यति दुराचारो भावोपहत चेतनः॥
- श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकटयत—
पानीयं प्राणिनां प्राणाः विश्वमेव च तन्मयं ।
न हि तोयाद्विना वृत्ति स्वस्थस्य व्याधितस्य च ॥
- श्लोकस्य अन्वयं अर्थं च लिखत—
सर्वनाशे समुत्पन्ने अर्धं त्यजति पण्डितः।
अर्धेन कुरुते कार्यं सर्वनाशो हि दुःसहः ॥
- यथा ग्रन्थं विशदयत— स्नानविधि विज्ञानीयम् ।
- अथो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत— सिंहकारक मूर्खब्राह्मण कथा।
- सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत—
अ) देवैश्वर्यम्। आ) तल्लयः ।
- ससूत्रं सन्धत्त—
अ) तत् + शिव । आ) विष्णो+ अव ।
- ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत—
अ) ह्रस्वः। आ) संयोगः।
- समाससूत्रं विग्रहवाक्यं च लिखत—
अ) नरवभिन्नः । आ) हरिहरौ ।
- आङ्गलभाषायां अनुवदत—

यस्य कस्यचिदपि पदार्थस्य सम्यग्ज्ञानम् विद्येति कथ्यते । विद्ययैव कर्तव्याकर्तव्ययोः पापपुण्ययोः पथ्यापथ्ययोश्च विवेकज्ञानं जायते । विद्याविहीनो नरः विवेकज्ञानाभावात् पशुवत् प्रवर्तते । सः पशुवत् आहार – निद्रा – भय – मैथुनादिकम् एव जीवनस्य सर्वस्वम् मन्यते । अत एवोच्यते ‘विद्याविहीन पशुः’ इति ।

(PTO)

अथ उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि –

(15 x 2 = 30)

13. सन्धत्त-

अ) मनस् + रथ ।

आ) श्रुत्वा+ असौ।

14. विघट्टयत-

अ) श्रीशः ।

आ) जीवोऽयम् ।

15. विग्रहवाक्यं लिखत-

अ) चोरभयम् ।

आ) पक्वाशयः ।

16. समस्तपदं लिखत-

अ) माता च पिता च ।

आ) व्रीहिः प्रमाणं यस्याः सा ।

17. 'बाल' शब्दस्य षष्ठि विभक्तिरूपाणि लिखत ।

18. 'तद्' शब्दस्य पुल्लिङ्गे पञ्चमि विभक्ति रूपाणि लिखत ।

19. 'पठ्' धातोः लङि प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।

20. 'कृ' धातोः परस्मैपदी लट् लकारे उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।

21. प्रयोगं विपरिणमत-

अ) अहं गजम् पश्यामि ।

आ) बालेन सर्पः हन्यते ।

22. अशुद्धिपरिहारं कुरुत-

अ) जनकं नमः?

आ) छात्रद्वयं क्रीडतः ।

23. प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत-

अ) कर्तव्यम् ।

आ) खादितम्।

24. स्ववाक्येषु योजयत-

अ) यदि-तर्हि।

आ) ऋते ।

25. अधोनिर्दिष्टस्य धातोः क्त्वान्त-तुमुन्नन्त-शत्रन्त-कान्त रूपाणि लिखत-

अ) भू- सत्तायाम्

26. आङ्गलेयभाषायां अनुवदत-

कीटोऽपि सुमनः सङ्गाद् आरोहति सतां शिरः।

अश्मापि याति देवत्वं महद्भिः सुप्रतिष्ठितः ॥

27. आङ्गलेयभाषायां अनुवदत-

संसारेऽस्मिन् बहवः पशवः सन्ति । तेषु केचिद् अरण्यचराः केचिद् ग्राम्याश्च भवन्ति । स्वोपकारिणः पशून् जनाः परिपालयन्ति । तेषां सर्वेषां मध्ये गवां महत्वपूर्णं स्थानमस्ति ।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – 15MAR SAN (12SYL)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS SUPPLEMENTARY EXAMINATION – MARCH 2015

SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो दत्तयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हं उत्तरं लिखत द्वे

(2 x 10 = 20)

1. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि भावार्थं च प्रदर्शयत-
कफ प्रकृति लक्षणानि ।
2. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकाशयत-
राजसकायाः।

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथा निर्देशं उत्तरं लिखत दश

(10 x 5 = 50)

3. श्लोकस्य पदच्छेदं पदार्थं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च लिखत-
क्वचिद्धर्मः क्वचिन्मैत्रि क्वचिदर्थः क्वचिद्वशः।
कर्म्याभ्यासः क्वचिच्चेति चिकित्सा नास्ति निष्फला ॥
4. श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं विग्रह वाक्यानि आशयं च प्रकटयत-
पानीयं प्राणिनां प्राणाः विश्वमेव च तन्मयम् ।
न हि तोयाद्विना वृत्ति स्वस्थस्य व्याधितस्य च ॥
5. श्लोकस्य अन्वयं अर्थं च लिखत-
सर्वनाशे समुत्पन्ने अर्थं त्यजति पण्डितः।
अर्थेन कुरुते कार्यं सर्वनाशो हि दुःसहः ॥
6. यथा ग्रन्थं विशदयत- व्यायामविज्ञानीयम् ।
7. अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत- सिंहकारक मूर्खब्राह्मण कथा ।
8. सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत-
अ) लाकृतिः । आ) पावकः।
9. ससूत्रं सन्धत्त-
अ) तद्+लयः । आ) देव+ऐश्वर्यम् ।
10. ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत-
अ) पदम् । आ) अपादानम् ।
11. समाससूत्रं विग्रहवाक्यं च लिखत-
अ) पितरौ । आ) हरिहरौ ।

12. आङ्गलभाषायां अनुवदत-

सर्वर्तुषु दिवास्वापः प्रतिषिद्धोऽन्यत्र ग्रीष्मात् प्रतिषिद्धेष्वपितु बाल वृद्ध स्त्रीकश्चित क्षतक्षीण मद्यनित्य यानवाहनाध्व कर्म परिव्रान्तानां अभुक्तवतां मेदस्वेद कफरसरक्तक्षीणानां अजीर्णानां च मुहूर्तं दिवास्वप्नमप्रतिषिद्धम् । रात्रावपि जागरितवतां जागरितकालादर्थमिष्यत दिवास्वपनम् । विकृतिर्हि दिवास्वप्नो नाम । तत्र स्वपतामधर्मः सर्वदोषप्रकोपश्च तत्प्रकोपाच्च, कासश्वास प्रतिशाय शिरोगौरव अङ्गमर्द अरोचक ज्वर अग्निदौर्बल्यानि भवन्ति ; रात्रावपि जागरितवतां वातपित्तनिमित्तात् एवोपद्रवा भवन्ति ।

(P.T.O)

अथ उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि ह

13. सन्धत्त-

अ) विष्णुः + त्राता ।

आ) तत् + टीका ।

14. विघट्टयत-

अ) चिन्मयम् ।

आ) अक्षौहिणी ।

15. विग्रहवाक्यं लिखत-

अ) मृगेन्द्रः ।

आ) प्रत्यर्थम् ।

16. समस्तपदं लिखत-

अ) वित्तेन विहीनः ।

आ) भुवः पतिः ।

17. 'युष्मद्' शब्दस्य षष्ठि विभक्तिरूपाणि लिखत ।

18. 'मनस्' शब्दस्य तृतीयाविभक्तिरूपाणि लिखत ।

19. 'पठ्' धातोः लङ् प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।

20. गम्त् (गम्) धातोः लुट् मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत ।

21. प्रयोगं विपरिणमत-

अ) मया कविता पठ्यते ।

आ) शिष्यः गुरुं संशयं पृच्छति ।

22. अशुद्धिपरिहारं कुरुत-

अ) अहं विद्यालयं गच्छसि ।

आ) पितुः समं विद्यालयं गच्छामि ।

23. प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत-

अ) कृत्वा ।

आ) गन्तुम् ।

24. स्ववाक्येषु योजयत-

अ) मुहुःमुहुः ।

आ) यथा तथा ।

25. अधोनिर्दिष्टस्य धातोः क्त्वान्त-तुमुन्नन्त-शत्रन्त-कान्त रूपाणि लिखत- "पठ्" (व्यक्तायां वाचि)

26. आङ्ग्लेयभाषायां अनुवदत-

यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।

अभ्युत्थानमधर्मस्य तदाऽऽत्मानं सृजाम्यहम् ॥

27. आङ्ग्लेयभाषायां अनुवदत-

कस्मिन्दिदधिष्ठाने उद्धतो नाम गर्दभः प्रतिवसति स्म ।

स सदैव रजकगृहे भारोद्धहनं कृत्वा रात्रौ स्वेच्छया पर्यटति ।

ततः प्रभाते बन्धनभयात् स्वयमेव रजकगृहमायाति ।

रजकोऽपि ततस्तं बन्धनेन नियुनक्ति ।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code –SAN JLY15

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATION – JULY 2015
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अथो दत्तयोः प्रश्नयोः यथार्हं उत्तरं लिखत -

(10 x 2 = 20)

1. निर्दिष्ट विषये श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रहवाक्यानि भावार्थं च प्रदर्शयत- सत्वप्रकृति लक्षणानि।
2. निर्दिष्ट विषये ग्रन्थोक्त श्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं अन्वयं पदार्थान् विग्रहवाक्यानि आशयं च प्रकाशयत- 'निद्रानाशः'

अथो दत्तानां प्रश्नानां यथानिर्देशं उत्तरं लिखत -

(5 x 10 = 50)

3. श्लोकस्य पदच्छेदं पदार्थान् अन्वयं आशयं विग्रहवाक्यानि च लिखत-
आत्मानदी संयमपूर्णतीर्था सत्योदका शीलतटा दयोर्मिः।
तत्राभिषेकं कुरु पाण्डुनन्दन! न वारिणा शुद्ध्यति चान्तरात्मा॥
4. श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं विग्रहवाक्यानि आशयं च प्रकाशयत -
पानीयं प्राणिनां प्राणाः विश्वमेव च तन्मयम्।
नहि तोयाद्विना वृत्तिः स्वस्थस्य व्याधितस्य वा॥
5. श्लोकस्य अन्वयं अर्थं च लिखत-
अयं निजः परो वेति गणना लघुचेतसाम्।
उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्॥
6. यथा ग्रन्थं विशदयत- 'रोगारोग्यविज्ञानीयम्'।
7. निर्दिष्ट कथां संगृह्य संस्कृत भाषायां लिखत- क्षपणककथा ।
8. ससूत्रं सन्धिच्छेदं कुरुत -
अ) तल्लयः : आ) विष्णवे ।
9. ससूत्रं सन्धत्त-
अ) वाक् + हरि आ) दैत्य + अरिः।
10. ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत-
अ) सवर्णम् । आ) सम्प्रदानम् ।
11. समाससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत-
अ) शंकुलाखण्डः आ) राजपुरुषः।

(P.T.O)

12. आङ्ग्लभाषायां अनुवदत-

निद्रां तु वैष्णवीं पाप्मानमुपदिशन्ति । सा स्वभावत एव सर्वप्राणिनोऽभिस्पृशति । यदा तमोभूयिष्ठः श्लेष्मः संज्ञावहानि स्रोतांसि प्रतिपद्यते तदा तामसी निद्रा जायते । अनवबोधिनी सा प्रलये मरणे चैव संभवति । तमोभूयिष्ठानामहःसु निशासु च निद्रा भवति, रजोभूयिष्ठानां तु अनिमित्तं, अर्धरात्रे च सत्वभूयिष्ठानां । क्षीणश्लेष्माणामनिलबहुलानां मनःशरीराभितापवतां च अल्पतरा निद्रा, सा च वैकारिकी भवति॥

अधोक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि लिखत -

(2 x 15 = 30)

13. सन्धत्त - अ) रजः + तमः आ) गो + इन्द्रः ।
14. विघ यत्त- अ) वागीशः आ) चिन्मयम् ।
15. विग्रहवाक्यं लिखत- अ) अब्राह्मणः आ) नीलोत्पलम् ।
16. समस्तपदं लिखत-
अ) अक्षेषु शौण्डः आ) सप्त च ते ऋषयः।
17. 'अस्मद्'शब्दस्य चतुर्थी विभक्तिरूपाणि लिखत ।
18. 'कवि' शब्दस्य षष्ठी विभक्तिरूपाणि लिखत ।
19. 'भू' धातोः लङ् उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।
20. वन्द् धातोः लट् प्रथम पुरुषरूपाणि लिखत ।
21. प्रयोगं विपरिणमत-
अ) व्याघ्रः तं भक्षितवान् । आ) शिष्येण संशयः पृच्छयते।
22. अशुद्धि परिहारं कुरुत-
अ) भवान् कुत्र गच्छसि। आ) भवताःआश्रमे अधिवसन्ति।
23. प्रकृति प्रत्ययविभजनं कुरुत-
अ) पठित्वा आ) गतवान्
24. स्ववाक्येषु योजयत-
अ) यथा-तथा आ) यदि-तर्हि ।
25. अधोनिर्दिष्टस्य धातोः क्त्वान्त- तुमुन्-अनीयर्- क्त- प्रत्यान्तरूपाणि लिखत-डु कृञ् (करणे)
26. आङ्ग्लेयभाषायां अनुवदत-
स्वभावो नोपदेशेन शक्यते कर्तुमन्यथा ।
सुतप्तमपि पानीयं पुनर्गच्छति शीततां ॥
27. संस्कृत भाषायां अनुवदत-

There is a scholar in Kasi. A student comes to him and says – "Teacher! I have come for study." In order to test the wisdom of the student, the scholar asks – Dear boy! Where is God? The student says- "Teacher, Teacher! Where God does not exist?"

AMRITA

VISHWA VIDYAPEETHAM

UNIVERSITY

Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
Accredited by NAAC with A grade

१९

Code – FEB 17 SAN (2012)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS SUPPLEMENTARY EXAMINATIONS – FEBRUARY 2017

SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो निर्दिष्टयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हम् उत्तरं लिखत।

(10x2=20marks)

१) ग्रन्थोक्तश्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि पदार्थान् अन्वयं, भावार्थं च लिखित।

हृदयम्

२) निर्दष्टविषयस्य श्लोकान् लिखित्वा पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखित।

श्लेष्मधराकला

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत।

(5x10=50 marks)

३) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखित।

सद्यो मांसं नवान्नं च बाला स्त्री क्षीरभोजनम्।

घृतमुष्णोदकस्नानं सद्यः प्राणकारणि षट्।।

४) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखित।

आकाशस्य यथा नान्तः सुरैरप्यवगम्यते।

तद्वदारोग्यदानस्य नान्तो वै विद्यते क्वचित्।।

५) श्लोकस्य अन्वयम्, अर्थं च लिखत।

व्याधितेन सशोकेन चिन्ताग्रस्तेन जन्तुना।

कामार्तेनाऽथ मत्तेन दृष्टः स्वप्नो निरर्थकः।।

६) यथाग्रन्थं विशदयत- चिकित्सामाहात्म्यम्

७) अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत-

मूर्खपण्डितकथा

८) सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत।

अ) सञ्छम्भुः आ) हरयिह

९) द्वै ससूत्रं सन्धत्त।

अ) तद्+शिवः आ) वाक्+हरिः

१०) ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।

अ) प्रत्याहारः आ) टि

११) ससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत।

अ) अधिहरि आ) अपुत्रः

१२) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत।

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने देवशर्मा नाम ब्राह्मणः प्रतिवसति स्म। तस्य भार्या प्रसूता सुतमजनयत्। तस्मिन्नेव दिने, नकुली नकुलं प्रसूय मृता। अथ सा सुतवत्सला दारकवत्तमपि नकुलं स्तन्यदानाऽभ्यङ्गमर्दनादिभिः पुपोष, परं तस्य न विश्वसिति। अपत्यस्नेहस्य सर्वस्नेहातिरिक्ततया सततमेवमाशङ्कते यत्-कदाचिदेष

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY

Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् **SCHOOL OF AYURVEDA**
Accredited by NAAC with A grade

Code – FEB 17 SAN (2012)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

स्वजातिदोषवशादस्य दारकस्य विरुद्धमाचरिष्यति इति।

अथ उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि।

(2x15=30 marks)

१३) सन्धत्त

अ) तद् + लयः

आ) लृ + आकृतिः

१४) विघटयत

अ) सञ्चित्

आ) चिन्मयम्

१५) विग्रहवाक्यं लिखत

अ) धर्मार्थसुखसाधनम्

आ) मनोवाक्कायदोषाणां

१६) समस्तपदं लिखत

अ) सप्त च ते ऋषयः

आ) कण्ठे कालः

१७) नदीशब्दस्य चतुर्थीविभक्तिरूपाणि लिखत

१८) मरुत् शब्दस्य पञ्चमिविभक्तिरूपाणि लिखत

१९) भू धातोः परस्मै पदि लङ् मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत

२०) दद धातोः आत्मने पदि लट् प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत

२१) प्रयोगं विपरिणमयत

अ) भिक्षुकः अन्नं याचते ।

आ) त्वया गृहे भोजनं खाद्यते।

२२) अशुद्धिं पारिशोधयत

अ) पाण्डोः पत्निः कुन्ती ।

आ) पतञ्जलिं नमः।

२३) प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत

अ) उपविश्य आ) परितः

२४) स्ववाक्येषु योजयेत

अ) विना आ) सिंहस्य

२५) अधो निर्दिष्टस्य धातोः क्त्वा, तुमुन्, शतृ, त्क प्रत्ययान्तरूपाणि लिखत।-
लिख्

२६) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत ।

आयुः सत्वबलारोग्यसुखप्रीतिविवर्धनाः।

रस्याः स्निग्धाः स्थिरा हृद्या आहाराः सात्विकप्रियाः॥

२७) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत ।

आयुर्वेदस्य मुख्यासु तिसृषु संहितासु चरकसंहिता अन्यतमा अस्ति। इयं चरकसंहिता अग्निवेशेन कृत्वा,
चरकेन प्रतिसंस्कृता च भवति। गुप्तचर इव लोकमागतवान् इत्यतः चरकः इति नाम जातम्।

योगसूत्रकारः पतञ्जलिरेव चरकः इति केचन वदन्ति। जीवनमूल्यस्य प्रधान्यमस्ति इयं चरकसंहिता।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् **SCHOOL OF AYURVEDA**
Accredited by NAAC with A grade

Code – AUG 17 SAN (12SYL)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATIONS – AUGUST 2017
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो निर्दिष्टयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हम् उत्तरं लिखत ।

(10x2=20marks)

१) ग्रन्थोक्तश्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि पदार्थान् अन्वयं, भावार्थं च लिखत।

सप्तत्वचः।

२) निर्दष्टविषयस्य श्लोकान् लिखित्वा पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

सप्तधरा कला।

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत।

(5x10=50 marks)

३) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

क्वचिद्धर्मः, क्वचिन्मैत्री, क्वचिदर्थः, क्वचिद्यशः ।

कर्माभ्यासः क्वचिच्चेति चिकित्सा नास्ति निष्फला ॥

४) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

आरोग्यं विद्वत्ता सज्जनमत्री महाकुले जन्म ।

स्वाधीनता च पुंसां महदैश्वर्यं विनाप्यर्थैः ॥

५) श्लोकस्य अन्वयम्, अर्थं च लिखत।

शीलं शौचं क्षान्तिर्दाक्षिण्यं मधुरता कुले जन्म ।

न विराजन्ति हि सर्वे, वित्तविहीनस्य पुरुषस्य ॥

६) यथाग्रन्थं विशदयत- प्राणायाम विज्ञानीयम् ।

७) अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत-

ब्राह्मणी -नकुल कथा ।

८) सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत।

अ) नायकः

आ) शिवच्छाया

९) द्वे ससूत्रं सन्धत।

अ) विष्णु + उदय :

आ) वाक् + इश :

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956
श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् **SCHOOL OF AYURVEDA**
Accredited by NAAC with A grade

Code – AUG 17 SAN (12SYL)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

१०) ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।

अ) संहिता

आ) प्रगृह्यम्

११) ससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत।

अ) उपकृष्णम्

आ) राजपुरुषः

१२) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदता ।

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मणाः परस्परं मित्रत्वमापन्ना वसन्ति स्म । बालभावे तेषां मतिरजायत -“भोः! देशान्तरं गत्वा, विद्याया उपार्जनं क्रियते । अथान्यस्मिन्दिवसे ते ब्राह्मणाः परस्परं निश्चयं कृत्वा विद्योपाजनार्थं कन्याकुब्जे गताः ।

अथ उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दुष्टरित्या उत्तराणि देयानि।

(2x15=30 marks)

१३) सन्धत्त -

अ) हरिः + शेते

आ) सुधा + उपास्य

१४) विघटयत -

अ) हरेव

आ) तन्मात्रम्

१५) विग्रहवाक्यं लिखत -

अ) कुपुरुषः

आ) अब्राह्मणः

१६) समस्तपदं लिखत -

अ) हरिणा त्रातः

आ) कृष्णं श्रितः

१७) गुरु शब्दस्य पञ्चमी विभक्ति रूपाणि लिखत ।

१८) मनस् शब्दस्य प्रथमा विभक्ति रूपाणि लिखत ।

१९) भू धातोः परस्मैदपि लोट् प्रथमपुरुष रूपाणि लिखत ।

२०) वन्द् धातोः आत्मनेपदि लट् मध्यमपुरुष रूपाणि लिखत ।

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM
UNIVERSITY
Established. u/s 3 of U.G.C Act 1956

श्रद्धावान् लभते ज्ञानम्
SCHOOL OF AYURVEDA
Accredited by NAAC with A grade

Code – AUG 17 SAN (12SYL)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

२१) प्रयोगं विपरिणमयत -

अ) मूढःपापानि कुर्वन्ति ।

आ) अग्निना तृणानि दहन्ते ।

२२) अशुद्धिं परिशोधयत -

अ) उद्याने पुष्पाणि विकसतः ।

आ) अहं वने गच्छति ।

२३) प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत -

अ) हसति

आ) चलति

२४) स्ववाक्येषु योजयत -

अ) परितः

आ) अलंकरोति

२५) अधो निर्दिष्टस्य धातोः क्त्वा, तुमुन्, शतृ, त्क प्रत्ययान्त रूपाणि लिखत -

पट्

२६) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत ।

प्राणायामेन युक्तेन सर्वरोगक्षयो भवेत् ।

अयुक्ताभ्यास योगेन सर्वरोगस्य सम्भवः ॥

२७) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत ।

संस्कृतभाषा प्राचीनासु भाषासु प्रथमगणनीया भवति । सा देवानां भाषा इति स्तूयते । उत्तरे भारते प्रचलितानां

प्रायः सर्वासां भाषाणां जननी भवति संस्कृतभाषा ॥

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM

School of
Ayurveda

Code – FEB 18 SAN (2012)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS SUPPLEMENTARY EXAMINATIONS – FEBRUARY 2018
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो निर्दिष्टयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हम् उत्तरं लिखत ।

(10x2=20marks)

१) ग्रन्थोक्तश्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि पदार्थान् अन्वयं, भावार्थं च लिखत।

“ अवभासिनी। ”

२) निर्दिष्टविषयस्य श्लोकान् लिखित्वा पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

“ रक्तधराकला। ”

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत।

(5x10=50 marks)

३) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

आदित्यस्य नमस्कारं ये कुर्वन्ति दिने दिने ।

जन्मान्तरसहस्रेषु दारिद्र्यं नोपजायते ॥

४) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

समदोषः समाग्निश्च समधातुमलक्रियाः ।

प्रसन्नात्मेन्द्रियमनाः स्वस्थ इत्यभिधीयते ॥

५) श्लोकस्य अन्वयम्, अर्थं च लिखत।

जीर्यन्ते जीर्यतः केशाः दन्ताः जीर्यन्ति जीर्यतः ।

चक्षुः श्रोत्रे च जीर्येते तृष्णौको तरुणायते ॥

६) यथाग्रन्थं विशदयत- “ जलविज्ञानम् । ”

७) अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत-

“ ब्राह्मणी नकुल - कथा ”

८) सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत।

अ) मुरारिः। आ) वागीशः।

९) द्वौ ससूत्रं सन्धत्त।

अ) पौ+अकः आ) हरिम्+वन्दे

१०) ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।

अ) पद संज्ञा आ) अधिकरण कारकम्

११) ससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत।

अ) भूतबलिः। आ) हरिहरौ।

P.T.O

१२) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत।

तद्विद्याप्रभावेण जीवनसहितं कुर्मः। अहमस्थिसंचयं करोमि। ततश्च तेनौत्सुक्यादस्थिसंचयः कृतः। द्वितीयेन चर्ममांसरुधिरं संयोजितम्। तृतीयोऽपि यावज्जीवनं संचारयति तावत्सुबुद्धिना निषिद्धः।

अध उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि।

(2x15=30 marks)

१३) सन्धत्त

अ) गण + ईशः आ) सत् + चित्

१४) विघट्टयत

अ) मध्वारिः। आ) तन्मात्रम्।

१५) विग्रहवाक्यं लिखत

अ) पञ्चतन्त्रम्। आ) उपगङ्गम्।

१६) समस्तपदं लिखत

अ) देवः च असुरः च। आ) व्याघ्रात् भयम्।

१७) “ हरिः ” शब्दस्य द्वितीयाविभक्तिरूपाणि लिखत।

१८) “ लता ” शब्दस्य षष्ठि विभक्तिरूपाणि लिखत।

१९) “ पठ् ” धातोः परस्मैदपि लङ् मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत।

२०) “ वन्द् ” धातोः आत्मनेपदि लट् प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत।

२१) प्रयोगं विपरिणमयत

अ) रामः फलं खादति। आ) तया जलं पीयते।

२२) अशुद्धिं पारिशोधयत

अ) अग्निं स्वाहा। आ) मम मने सन्देहः अस्ति।

२३) प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत

अ) पठति। आ) गच्छति।

२४) स्ववाक्येषु योजयेत

अ) नमः। आ) विना।

२५) अधो निर्दिष्टस्य धातोः क्त्वा, तुमुन्, शतृ, क्त प्रत्ययान्तरूपाणि लिखत।-

“ लिख् ”

२६) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत।

प्राणायामेन युक्तेन सर्वरोगक्षयो भवेत्।

अयुक्ताभ्यास योगेन सर्वरोगस्य संभवः ॥

२७) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत।

वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं।

पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोऽस्मि मुनित्रयम् ॥

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM

School of
Ayurveda

Code – AUG18SAN(2012)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS EXAMINATIONS – AUGUST 2018
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो निर्दिष्टयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हम् उत्तरं लिखत ।

(10x2=20marks)

१) ग्रन्थोक्तश्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि पदार्थान् अन्वयं, भावार्थं च लिखत।

“ निद्रा। ”

२) निर्दष्टविषयस्य श्लोकान् लिखित्वा पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

“ मेदोधरा कला। ”

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत।

(5x10=50 marks)

३) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

आत्मानमेव मन्येत कर्तारं सुखदुःखयोः।

तस्माच्छ्रेयस्करं मार्गं प्रतिपद्येत न त्रसेत् ॥

४) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

धन्यानामुत्तमं दाक्ष्यं धनानामुत्तमं श्रुतम् ।

लाभानां श्रेष्ठमारोग्यं सुखानां तुष्टिरुत्तमा ॥

५) श्लोकस्य अन्वयम्, अर्थं च लिखत।

व्याधितेन सशोकेन चिन्ताग्रस्तेन जन्तुना ।

कामार्तेनाऽथमन्तेन दृष्टः स्वप्नो निरर्थकः।।

६) यथाग्रन्थं विशदयत- “ वैद्यकशास्त्र विज्ञानीयम् ।”

७) अधो निर्दिष्टकथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत-

“ मूर्खपण्डित कथा ”

८) सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत।

अ) सुध्युपास्यः।

आ) विश्नः।

९) द्वौ ससूत्रं सन्धत्त।

अ) राजा+इन्द्रः

आ) सत्+चित्

१०) ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।

अ) टि

आ) संयोगः।

११) ससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत।

अ) अक्षशौण्डः।

आ) चोरभयम्।

P.T.O

।ङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत।

अथ प्रातः प्रबुद्धः सन् स्वप्नं स्मरांश्चिन्ताचक्रमारनदशस्तिष्ठति। अहो, सत्योऽयं स्वप्नः किं वा असत्यो भविष्यति, न जायेत। अथवा नूनं मिथ्याऽनेन भाव्यम् ॥

अध उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि।

(2x15=30 marks)

१३) सन्धत्त

अ) विष्णु + उदयः

आ) विद्युत् + शक्ति

१४) विघट्टयत

अ) तच्छिवः।

आ) होतृकारः।

१५) विग्रहवाक्यं लिखत

अ) यूपदारु।

आ) गोरक्षितम्।

१६) समस्तपदं लिखत

अ) माता च पिता च।

आ) ग्रामस्य समीपम्।

१७) “ वन ” शब्दस्य सप्तमीविभक्तिरूपाणि लिखत।

१८) “ गुरु ” शब्दस्य प्रथमा विभक्तिरूपाणि लिखत।

१९) “ हस् ” धातोः परस्मैदपि लट् प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत।

२०) “ पठ् ” धातोः परस्मैदपि लङ् उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत।

२१) प्रयोगं विपरिणमयत

अ) भटः चोरं ताडयति।

आ) अग्निना तृणानि दहन्ते।

२२) अशुद्धिं पारिशोधयत

अ) अहं रामस्य सह गच्छति।

आ) पुष्पं विकसन्ति।

२३) प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत

अ) अपठति।

आ) हसति।

२४) स्ववाक्येषु योजयेत

अ) सद्यः।

आ) शमयति।

२५) अधो निर्दिष्टस्य धातोः क्त्वा, तुमुन्, शतृ, क्त प्रत्ययान्तरूपाणि लिखत।-

“ चल् ”

२६) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत।

शरीरं हि विना वायुः समानां याति दारुभिः।

वायुः प्राणाः सुखं वायुर्वायुः सर्वमिदं जगत् ॥

२७) आङ्गलेयभाषायाम् अनुवदत।

प्रतिवर्षं षट् ऋतवः। प्रति ऋतोः अयने मनुष्याः स्वजीवने आहारविहारे सर्वदा सर्वथा परिणामान् कुर्युः। भारते प्रतिऋतु एकैकस्यापि अनुभवः द्रष्टुं शक्यते ॥

AMRITA
VISHWA VIDYAPEETHAM

School of
Ayurveda

Code – FEB19SAN(2012)

EXAM CONTROL DIVISION

Hall ticket no.....

I PROFESSIONAL BAMS SUPPLEMENTARY EXAMINATIONS – FEBRUARY 2019
SANSKRIT

TIME – 3 Hours

MAX MARKS- 100

अधो निर्दिष्टयोः द्वयोः प्रश्नयोः यथार्हम् उत्तरं लिखत ।

(10x2=20marks)

१) ग्रन्थोक्तश्लोकान् लिखित्वा तेषां पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि पदार्थान् अन्वयं, भावार्थं च लिखत।

“ वात प्रकृतिः। ”

२) निर्दिष्टविषयस्य श्लोकान् लिखित्वा पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

“ पित्तधरा कला। ”

अधो दत्तानां दशानां प्रश्नानां यथानिर्देशं उत्तरं लिखत।

(5x10=50 marks)

३) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

स्वधर्मेस्थिरता स्थैर्यं धर्ममिन्द्रिय निग्रहः।

स्नानं मनोमलत्यागः दानं वै भूत रक्षणम् ।।

४) श्लोकस्य पदार्थान्, पदच्छेदं, विग्रहवाक्यानि, अन्वयम्, आशयं च लिखत।

शीतोष्णे चैव वायुश्च त्रयः शारीरजा गुणाः ।

तेषां गुणानां साम्यं यत्तदाहुः स्वास्थ्य लक्षणम् ।।

५) श्लोकस्य अन्वयम्, अर्थं च लिखत।

वरं वनं व्याघ्रगजादि सेवितम् । जलेन हीनं बहु कण्टकावृतम् ।।

तृणानि शय्या परिधान वल्कलम् । न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम् ।।

६) यथाग्रन्थं विशदयत- “ स्नान विज्ञानम् । ”

७) अधो निर्दिष्ट कथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत-

“ चक्रधर कथा ”

८) सन्धिसूत्राणि लिखित्वा सन्धिच्छेदं कुरुत।

अ) शिवोऽर्च्यः।

आ) परमोन्नतः।

९) द्वौ ससूत्रं सन्धत्त।

अ) बालस्+तत्र

आ) विष्णो+ अव

१०) ससूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत।

अ) पदम्

आ) उदात्तः।

११) ससूत्रं विग्रहवाक्यं लिखत।

अ) रूपगुणौ।

आ) अननुकूलम्।

P.T.O

१२) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत।

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः परस्परं मित्रत्वमापन्ना वसन्ति स्म। बालभावे तेषां मतिरजायता भो देशान्तरं गत्वा विद्याया उपार्जनं क्रियते। अथान्यस्मिन् दिवसे ते ब्राह्मणाः परस्परं निश्चयं कृत्वा विद्योपार्जनार्थं कान्यकुब्जे गताः। तत्र च विद्यामठे गत्वा पठन्ति ।।

अध उक्तानां प्रश्नानां तत्र तत्र निर्दिष्टरीत्या उत्तराणि देयानि।

(2x15=30 marks)

१३) सन्धत्त

अ) जगत् + आभरणम्

आ) सप्त + ऋषयः

१४) विघट्टयत

अ) विद्याभ्यासः।

आ) सज्जनः ।

१५) विग्रहवाक्यं लिखत

अ) अष्टाध्यायी ।

आ) राजसभा ।

१६) समस्तपदं लिखत

अ) रामः च लक्ष्मणश्च ।

आ) चन्द्रः मौली यस्य सः ।

१७) “ हरि ” शब्दस्य सम्बोधनाविभक्तिरूपाणि लिखत ।

१८) “ राम ” शब्दस्य षष्ठी विभक्तिरूपाणि लिखत ।

१९) “ लिख् ” धातोः परस्मैदपि लट् प्रथमपुरुषरूपाणि लिखत ।

२०) “ गम् ” धातोः परस्मैदपि लङ् उत्तमपुरुषरूपाणि लिखत ।

२१) प्रयोगं विपरिणमयत

अ) देवेन वरः दीयते ।

आ) अहं अत्र तिष्ठामि ।

२२) अशुद्धिं पारिशोधयत

अ) सूर्यस्य नमः ।

आ) त्वं कुत्र गच्छति।

२३) प्रकृतिप्रत्ययविभजनं कुरुत

अ) लिखित्वा ।

आ) रमासु ।

२४) स्ववाक्येषु योजयेत

अ) व्याकरणम् ।

आ) मन्दिरे ।

२५) अधो निर्दिष्टस्य धातोः क्त्वा, तुमुन्, शतृ, क्त प्रत्ययान्तररूपाणि लिखत। - “ खाद ”

२६) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत ।

आदित्यस्य नमस्कारं ये कुर्वन्ति दिने दिने ।

जन्मान्तर सहस्रेषु दारिद्र्यं नोपजायते ।।

२७) आङ्ग्लेयभाषायाम् अनुवदत ।

पञ्चतन्त्रं इति एकः कथानां सङ्ग्रहः । एतत् कथां विष्णुशर्मा इति पण्डित रचयामास। मूर्खान् अपि पण्डितान् कर्तुम् एतस्य प्रयोगो बभूव । पञ्चतन्त्रेषु अन्यतमम् अपरीक्षित कारकं वर्तते। सर्वजनादरणीयोऽयं ग्रन्थः प्रपञ्चस्य बह्वीषु भाषासु अनुवादितोऽस्ति। भाषाज्ञानार्थं लोकज्ञानार्थं तथा मनोरञ्जनार्थं च इदं बहुपकारकं वर्तते।।
